

GEORGIAN MEDICAL NEWS

ISSN 1512-0112

No 1 (286) Январь 2019

ТБИЛИСИ - NEW YORK

ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

Медицинские новости Грузии
საქართველოს სამედიცინო სიახლენი

GEORGIAN MEDICAL NEWS

No 1 (286) 2019

Published in cooperation with and under the patronage
of the Tbilisi State Medical University

Издается в сотрудничестве и под патронажем
Тбилисского государственного медицинского университета

გამოიცემა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტთან
თანამშრომლობითა და მისი პატრონაჟით

ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
ТБИЛИСИ - НЬЮ-ЙОРК

GMN: Georgian Medical News is peer-reviewed, published monthly journal committed to promoting the science and art of medicine and the betterment of public health, published by the GMN Editorial Board and The International Academy of Sciences, Education, Industry and Arts (U.S.A.) since 1994. **GMN** carries original scientific articles on medicine, biology and pharmacy, which are of experimental, theoretical and practical character; publishes original research, reviews, commentaries, editorials, essays, medical news, and correspondence in English and Russian.

GMN is indexed in MEDLINE, SCOPUS, PubMed and VINITI Russian Academy of Sciences. The full text content is available through EBSCO databases.

GMN: Медицинские новости Грузии - ежемесячный рецензируемый научный журнал, издаётся Редакционной коллегией и Международной академией наук, образования, искусств и естествознания (IASEIA) США с 1994 года на русском и английском языках в целях поддержки медицинской науки и улучшения здравоохранения. В журнале публикуются оригинальные научные статьи в области медицины, биологии и фармации, статьи обзорного характера, научные сообщения, новости медицины и здравоохранения.

Журнал индексируется в MEDLINE, отражён в базе данных SCOPUS, PubMed и ВИНТИ РАН. Полнотекстовые статьи журнала доступны через БД EBSCO.

GMN: Georgian Medical News – საქართველოს სამედიცინო სიახლენი – არის ყოველთვიური სამეცნიერო სამედიცინო რეცენზირებადი ჟურნალი, გამოიცემა 1994 წლიდან, წარმოადგენს სარედაქციო კოლეგიისა და აშშ-ის მეცნიერების, განათლების, ინდუსტრიის, ხელოვნებისა და ბუნებისმეტყველების საერთაშორისო აკადემიის ერთობლივ გამოცემას. GMN-ში რუსულ და ინგლისურ ენებზე ქვეყნდება ექსპერიმენტული, თეორიული და პრაქტიკული ხასიათის ორიგინალური სამეცნიერო სტატიები მედიცინის, ბიოლოგიისა და ფარმაციის სფეროში, მიმოხილვითი ხასიათის სტატიები.

ჟურნალი ინდექსირებულია MEDLINE-ის საერთაშორისო სისტემაში, ასახულია SCOPUS-ის, PubMed-ის და ВИНТИ РАН-ის მონაცემთა ბაზებში. სტატიების სრული ტექსტი ხელმისაწვდომია EBSCO-ს მონაცემთა ბაზებში.

МЕДИЦИНСКИЕ НОВОСТИ ГРУЗИИ

Ежемесячный совместный грузино-американский научный электронно-печатный журнал
Агентства медицинской информации Ассоциации деловой прессы Грузии,
Академии медицинских наук Грузии, Международной академии наук, индустрии,
образования и искусств США.
Издается с 1994 г., распространяется в СНГ, ЕС и США

НАУЧНЫЙ РЕДАКТОР

Лаури Манагадзе

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Нино Микаберидзе

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Николай Пирцхалаишвили

НАУЧНО-РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Зураб Вадачкориа - председатель Научно-редакционного совета

Михаил Бахмутский (США), Александр Геннинг (Германия), Амиран Гамкрелидзе (Грузия),
Алекс Герасимов (Грузия), Константин Кипиани (Грузия), Георгий Камкамидзе (Грузия),
Паата Куртанидзе (Грузия), Вахтанг Масхулия (Грузия), Тамара Микаберидзе (Грузия),
Тенгиз Ризнис (США), Реваз Сепиашвили (Грузия), Дэвид Элуа (США)

НАУЧНО-РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Лаури Манагадзе - председатель Научно-редакционной коллегии

Архимандрит Адам - Вахтанг Ахаладзе, Амиран Антадзе, Нелли Антелава, Тенгиз Асатиани,
Гия Берадзе, Рима Бериашвили, Лео Бокерия, Отар Герзмава, Елене Гиоргадзе, Лиана Гогиашвили,
Нодар Гогebaшвили, Николай Гонгадзе, Лия Дваладзе, Манана Жвания, Ирина Квачадзе,
Нана Квирквелия, Зураб Кеванишвили, Гурам Кикнадзе, Палико Кинтраиа, Теймураз Лежава,
Нодар Ломидзе, Джанлуиджи Мелотти, Караман Пагава, Мамука Пирцхалаишвили, Анна Рехвиашвили,
Мака Сологашвили, Рамаз Хецуриани, Рудольф Хохенфеллнер, Кахабер Челидзе,
Тинатин Чиковани, Арчил Чхотуа, Рамаз Шенгелия

Website:

www.geomednews.org

The International Academy of Sciences, Education, Industry & Arts. P.O.Box 390177,
Mountain View, CA, 94039-0177, USA. Tel/Fax: (650) 967-4733

Версия: печатная. **Цена:** свободная.

Условия подписки: подписка принимается на 6 и 12 месяцев.

По вопросам подписки обращаться по тел.: 293 66 78.

Контактный адрес: Грузия, 0177, Тбилиси, ул. Асатиани 7, III этаж, комната 313
тел.: 995(32) 254 24 91, 995(32) 222 54 18, 995(32) 253 70 58

Fax: +995(32) 253 70 58, e-mail: ninomikaber@hotmail.com; nikopir@dgmholding.com

По вопросам размещения рекламы обращаться по тел.: 5(99) 97 95 93

© 2001. Ассоциация деловой прессы Грузии

© 2001. The International Academy of Sciences,
Education, Industry & Arts (USA)

GEORGIAN MEDICAL NEWS

Monthly Georgia-US joint scientific journal published both in electronic and paper formats of the Agency of Medical Information of the Georgian Association of Business Press; Georgian Academy of Medical Sciences; International Academy of Sciences, Education, Industry and Arts (USA).

Published since 1994. Distributed in NIS, EU and USA.

SCIENTIFIC EDITOR

Lauri Managadze

EDITOR IN CHIEF

Nino Mikaberidze

DEPUTY CHIEF EDITOR

Nicholas Pirtskhalaishvili

SCIENTIFIC EDITORIAL COUNCIL

Zurab Vadachkoria - Head of Editorial council

Michael Bakhmutsky (USA), Alexander Gënning (Germany),
Amiran Gamkrelidze (Georgia), Alex Gerasimov (Georgia), (David Elua (USA),
Konstantin Kipiani (Georgia), Giorgi Kamkamidze (Georgia), Paata Kurtanidze (Georgia),
Vakhtang Maskhulia (Georgia), Tamara Mikaberidze (Georgia), Tengiz Riznis (USA),
Revaz Sepiashvili (Georgia)

SCIENTIFIC EDITORIAL BOARD

Lauri Managadze - Head of Editorial board

Archimandrite Adam - Vakhtang Akhaladze, Amiran Antadze, Nelly Antelava,
Tengiz Asatiani, Gia Beradze, Rima Beriashvili, Leo Bokeria, Kakhaber Chelidze,
Tinatin Chikovani, Archil Chkhotua, Lia Dvaladze, Otar Gerzmava, Elene Giorgadze,
Liana Gogiashvili, Nodar Gogebashvili, Nicholas Gongadze, Rudolf Hohenfellner,
Zurab Kevanishvili, Ramaz Khetsuriani, Guram Kiknadze, Paliko Kintraia,
Irina Kvachadze, Nana Kvirkvelia, Teymuraz Lezhava, Nodar Lomidze, Gianluigi Melotti,
Kharaman Pagava, Mamuka Pirtskhalaishvili, Anna Rekhviashvili, Maka Sologhashvili,
Ramaz Shengelia, Manana Zhvania

CONTACT ADDRESS IN TBILISI

GMN Editorial Board
7 Asatiani Street, 3th Floor
Tbilisi, Georgia 0177

Phone: 995 (32) 254-24-91
995 (32) 222-54-18
995 (32) 253-70-58
Fax: 995 (32) 253-70-58

CONTACT ADDRESS IN NEW YORK

NINITEX INTERNATIONAL, INC.
3 PINE DRIVE SOUTH
ROSLYN, NY 11576 U.S.A.

Phone: +1 (917) 327-7732

WEBSITE

www.geomednews.org

К СВЕДЕНИЮ АВТОРОВ!

При направлении статьи в редакцию необходимо соблюдать следующие правила:

1. Статья должна быть представлена в двух экземплярах, на русском или английском языках, напечатанная через **полтора интервала на одной стороне стандартного листа с шириной левого поля в три сантиметра**. Используемый компьютерный шрифт для текста на русском и английском языках - **Times New Roman (Кириллица)**, для текста на грузинском языке следует использовать **AcadNusx**. Размер шрифта - **12**. К рукописи, напечатанной на компьютере, должен быть приложен CD со статьей.

2. Размер статьи должен быть не менее десяти и не более двадцати страниц машинописи, включая указатель литературы и резюме на английском, русском и грузинском языках.

3. В статье должны быть освещены актуальность данного материала, методы и результаты исследования и их обсуждение.

При представлении в печать научных экспериментальных работ авторы должны указывать вид и количество экспериментальных животных, применявшиеся методы обезболивания и усыпления (в ходе острых опытов).

4. К статье должны быть приложены краткое (на полстраницы) резюме на английском, русском и грузинском языках (включающее следующие разделы: цель исследования, материал и методы, результаты и заключение) и список ключевых слов (key words).

5. Таблицы необходимо представлять в печатной форме. Фотокопии не принимаются. **Все цифровые, итоговые и процентные данные в таблицах должны соответствовать таковым в тексте статьи.** Таблицы и графики должны быть озаглавлены.

6. Фотографии должны быть контрастными, фотокопии с рентгенограмм - в позитивном изображении. Рисунки, чертежи и диаграммы следует озаглавить, пронумеровать и вставить в соответствующее место текста **в tiff формате**.

В подписях к микрофотографиям следует указывать степень увеличения через окуляр или объектив и метод окраски или импрегнации срезов.

7. Фамилии отечественных авторов приводятся в оригинальной транскрипции.

8. При оформлении и направлении статей в журнал МНГ просим авторов соблюдать правила, изложенные в «Единых требованиях к рукописям, представляемым в биомедицинские журналы», принятых Международным комитетом редакторов медицинских журналов -

<http://www.spinesurgery.ru/files/publish.pdf> и http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html

В конце каждой оригинальной статьи приводится библиографический список. В список литературы включаются все материалы, на которые имеются ссылки в тексте. Список составляется в алфавитном порядке и нумеруется. Литературный источник приводится на языке оригинала. В списке литературы сначала приводятся работы, написанные знаками грузинского алфавита, затем кириллицей и латиницей. Ссылки на цитируемые работы в тексте статьи даются в квадратных скобках в виде номера, соответствующего номеру данной работы в списке литературы. Большинство цитированных источников должны быть за последние 5-7 лет.

9. Для получения права на публикацию статья должна иметь от руководителя работы или учреждения визу и сопроводительное отношение, написанные или напечатанные на бланке и заверенные подписью и печатью.

10. В конце статьи должны быть подписи всех авторов, полностью приведены их фамилии, имена и отчества, указаны служебный и домашний номера телефонов и адреса или иные координаты. Количество авторов (соавторов) не должно превышать пяти человек.

11. Редакция оставляет за собой право сокращать и исправлять статьи. Корректур авторам не высылаются, вся работа и сверка проводится по авторскому оригиналу.

12. Недопустимо направление в редакцию работ, представленных к печати в иных издательствах или опубликованных в других изданиях.

При нарушении указанных правил статьи не рассматриваются.

REQUIREMENTS

Please note, materials submitted to the Editorial Office Staff are supposed to meet the following requirements:

1. Articles must be provided with a double copy, in English or Russian languages and typed or computer-printed on a single side of standard typing paper, with the left margin of **3** centimeters width, and **1.5** spacing between the lines, typeface - **Times New Roman (Cyrillic)**, print size - **12** (referring to Georgian and Russian materials). With computer-printed texts please enclose a CD carrying the same file titled with Latin symbols.

2. Size of the article, including index and resume in English, Russian and Georgian languages must be at least 10 pages and not exceed the limit of 20 pages of typed or computer-printed text.

3. Submitted material must include a coverage of a topical subject, research methods, results, and review.

Authors of the scientific-research works must indicate the number of experimental biological species drawn in, list the employed methods of anesthetization and soporific means used during acute tests.

4. Articles must have a short (half page) abstract in English, Russian and Georgian (including the following sections: aim of study, material and methods, results and conclusions) and a list of key words.

5. Tables must be presented in an original typed or computer-printed form, instead of a photocopied version. **Numbers, totals, percentile data on the tables must coincide with those in the texts of the articles.** Tables and graphs must be headed.

6. Photographs are required to be contrasted and must be submitted with doubles. Please number each photograph with a pencil on its back, indicate author's name, title of the article (short version), and mark out its top and bottom parts. Drawings must be accurate, drafts and diagrams drawn in Indian ink (or black ink). Photocopies of the X-ray photographs must be presented in a positive image in **tiff format**.

Accurately numbered subtitles for each illustration must be listed on a separate sheet of paper. In the subtitles for the microphotographs please indicate the ocular and objective lens magnification power, method of coloring or impregnation of the microscopic sections (preparations).

7. Please indicate last names, first and middle initials of the native authors, present names and initials of the foreign authors in the transcription of the original language, enclose in parenthesis corresponding number under which the author is listed in the reference materials.

8. Please follow guidance offered to authors by The International Committee of Medical Journal Editors guidance in its Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals publication available online at: http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html
http://www.icmje.org/urm_full.pdf

In GMN style for each work cited in the text, a bibliographic reference is given, and this is located at the end of the article under the title "References". All references cited in the text must be listed. The list of references should be arranged alphabetically and then numbered. References are numbered in the text [numbers in square brackets] and in the reference list and numbers are repeated throughout the text as needed. The bibliographic description is given in the language of publication (citations in Georgian script are followed by Cyrillic and Latin).

9. To obtain the rights of publication articles must be accompanied by a visa from the project instructor or the establishment, where the work has been performed, and a reference letter, both written or typed on a special signed form, certified by a stamp or a seal.

10. Articles must be signed by all of the authors at the end, and they must be provided with a list of full names, office and home phone numbers and addresses or other non-office locations where the authors could be reached. The number of the authors (co-authors) must not exceed the limit of 5 people.

11. Editorial Staff reserves the rights to cut down in size and correct the articles. Proof-sheets are not sent out to the authors. The entire editorial and collation work is performed according to the author's original text.

12. Sending in the works that have already been assigned to the press by other Editorial Staffs or have been printed by other publishers is not permissible.

**Articles that Fail to Meet the Aforementioned
Requirements are not Assigned to be Reviewed.**

ავტორთა საყურადღებო!

რედაქციაში სტატიის წარმოდგენისას საჭიროა დავიცვათ შემდეგი წესები:

1. სტატია უნდა წარმოადგინოთ 2 ცალად, რუსულ ან ინგლისურ ენებზე, დაბეჭდილი სტანდარტული ფურცლის 1 გვერდზე, 3 სმ სიგანის მარცხენა ველისა და სტრიქონებს შორის 1,5 ინტერვალის დაცვით. გამოყენებული კომპიუტერული შრიფტი რუსულ და ინგლისურენოვან ტექსტებში - **Times New Roman (Кириллица)**, ხოლო ქართულენოვან ტექსტში საჭიროა გამოვიყენოთ **AcadNusx**. შრიფტის ზომა – 12. სტატიას თან უნდა ახლდეს CD სტატიით.

2. სტატიის მოცულობა არ უნდა შეადგენდეს 10 გვერდზე ნაკლებს და 20 გვერდზე მეტს ლიტერატურის სიის და რეზიუმეების (ინგლისურ, რუსულ და ქართულ ენებზე) ჩათვლით.

3. სტატიაში საჭიროა გაშუქდეს: საკითხის აქტუალობა; კვლევის მიზანი; საკვლევი მასალა და გამოყენებული მეთოდები; მიღებული შედეგები და მათი განსჯა. ექსპერიმენტული ხასიათის სტატიების წარმოდგენისას ავტორებმა უნდა მიუთითონ საექსპერიმენტო ცხოველების სახეობა და რაოდენობა; გაუტკივარებისა და დაძინების მეთოდები (მწვავე ცდების პირობებში).

4. სტატიას თან უნდა ახლდეს რეზიუმე ინგლისურ, რუსულ და ქართულ ენებზე არანაკლებ ნახევარი გვერდის მოცულობისა (სათაურის, ავტორების, დაწესებულების მითითებით და უნდა შეიცავდეს შემდეგ განყოფილებებს: მიზანი, მასალა და მეთოდები, შედეგები და დასკვნები; ტექსტუალური ნაწილი არ უნდა იყოს 15 სტრიქონზე ნაკლები) და საკვანძო სიტყვების ჩამონათვალი (key words).

5. ცხრილები საჭიროა წარმოადგინოთ ნაბეჭდი სახით. ყველა ციფრული, შემავსებელი და პროცენტული მონაცემები უნდა შეესაბამებოდეს ტექსტში მოყვანილს.

6. ფოტოსურათები უნდა იყოს კონტრასტული; სურათები, ნახაზები, დიაგრამები - დასათაურებული, დანომრილი და სათანადო ადგილას ჩასმული. რენტგენოგრაფიის ფოტოსურათები წარმოადგინეთ პოზიტიური გამოსახულებით **tiff** ფორმატში. მიკროფოტოსურათების წარწერებში საჭიროა მიუთითოთ ოკულარის ან ობიექტივის საშუალებით გადიდების ხარისხი, ანათალების შედეგების ან იმპრეგნაციის მეთოდი და აღნიშნოთ სურათის ზედა და ქვედა ნაწილები.

7. სამამულო ავტორების გვარები სტატიაში აღინიშნება ინიციალების თანდართვით, უცხოურისა – უცხოური ტრანსკრიპციით.

8. სტატიას თან უნდა ახლდეს ავტორის მიერ გამოყენებული სამამულო და უცხოური შრომების ბიბლიოგრაფიული სია (ბოლო 5-8 წლის სიღრმით). ანბანური წყობით წარმოდგენილ ბიბლიოგრაფიულ სიაში მიუთითეთ ჯერ სამამულო, შემდეგ უცხოელი ავტორები (გვარი, ინიციალები, სტატიის სათაური, ჟურნალის დასახელება, გამოცემის ადგილი, წელი, ჟურნალის №, პირველი და ბოლო გვერდები). მონოგრაფიის შემთხვევაში მიუთითეთ გამოცემის წელი, ადგილი და გვერდების საერთო რაოდენობა. ტექსტში კვადრატულ ფხიხლებში უნდა მიუთითოთ ავტორის შესაბამისი N ლიტერატურის სიის მიხედვით. მიზანშეწონილია, რომ ციტირებული წყაროების უმეტესი ნაწილი იყოს 5-6 წლის სიღრმის.

9. სტატიას თან უნდა ახლდეს: ა) დაწესებულების ან სამეცნიერო ხელმძღვანელის წარდგინება, დამოწმებული ხელმოწერითა და ბეჭდით; ბ) დარგის სპეციალისტის დამოწმებული რეცენზია, რომელშიც მითითებული იქნება საკითხის აქტუალობა, მასალის საკმაობა, მეთოდის სანდოობა, შედეგების სამეცნიერო-პრაქტიკული მნიშვნელობა.

10. სტატიის ბოლოს საჭიროა ყველა ავტორის ხელმოწერა, რომელთა რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 5-ს.

11. რედაქცია იტოვებს უფლებას შეასწოროს სტატია. ტექსტზე მუშაობა და შეჯერება ხდება საავტორო ორიგინალის მიხედვით.

12. დაუშვებელია რედაქციაში ისეთი სტატიის წარდგენა, რომელიც დასაბეჭდად წარდგენილი იყო სხვა რედაქციაში ან გამოქვეყნებული იყო სხვა გამოცემებში.

აღნიშნული წესების დარღვევის შემთხვევაში სტატიები არ განიხილება.

Содержание:

Бокерия Л.А., Нефедова И.Е., Беришвили Д.О., Барышников И.Ю. ПРОГНОЗИРОВАНИЕ КОРОНАРОГЕННЫХ ОСЛОЖНЕНИЙ В ОТДАЛЕННОМ ПЕРИОДЕ У ПАЦИЕНТОВ ПОСЛЕ ОПЕРАЦИИ АРТЕРИАЛЬНОГО ПЕРЕКЛЮЧЕНИЯ	7
Колесников В.Г., Лоскутов О.А., Дружина А.Н., Маруняк С.Р., Тодуров Б.М. ОСОБЕННОСТИ ДИНАМИКИ МОЗГОВОГО КРОВОТОКА ПРИ КАРДИОХИРУРГИЧЕСКИХ ВМЕШАТЕЛЬСТВАХ У ПАЦИЕНТОВ С АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТЕНЗИЕЙ.....	13
Syniachenko O., Yehudina Ye., Stoliarova O., Suprun O., Makhnova A. MARKERS OF LUNG CANCER COMPLICATIONS.....	19
Колотило А.Б., Ифтодий А.Г., Венгер И.К., Костив С.Я., Герасымюк Н.И. РЕВАСКУЛЯРИЗАЦИЯ СОЧЕТАННОЙ ОККЛЮЗИИ ЭКСТРАКРАНИАЛЬНЫХ АРТЕРИЙ И АОРТО-ПОДВЗДОШНО-БЕДРЕННОГО АРТЕРИАЛЬНОГО РУСЛА В УСЛОВИЯХ РИСКА РАЗВИТИЯ РЕПЕРфуЗИОННО-РЕОКСИГЕНАЦИОННОГО СИНДРОМА	24
Grigalashvili N. THE SERUM LEVELS OF ANTI-MULLERIAN HORMONE BEFORE AND AFTER ENUCLEATION OF THE ENDOMETRIOID CYST	28
Kobakhidze N., Tabagari S., Chichua G. LOXL1 GENE VARIANTS IN ASSOCIATION WITH EXFOLIATION SYNDROME IN GEORGIAN POPULATION.....	32
Yanishen I., Diudina I., Krychka N., Diieva T., Kuznetsov R. EXPERIMENTAL JUSTIFICATION OF A METHOD-OF-CHOICE TO PROTECT THE RECEPTOR APPARATUS OF THE TEETH, SUPPORTING A NON-REMOVABLE DESIGN DENTURE	36
Манижашвили З.И., Ломидзе Н.Б., Ахаладзе Г.Г., Церетели И.Ю. ФАСЦИОТОМИЯ В КОМПЛЕКСНОМ ЛЕЧЕНИИ АБДОМИНАЛЬНОГО КОМПАРТМЕНТ СИНДРОМА ПРИ ПАНКРЕОНЕКРОЗЕ	40
Zhuravlova M., Ryndina N., Kravchun P. RELATIONSHIP BETWEEN CARBOHYDRATE METABOLISM VALUES AND CALPROTECTIN LEVELS IN PATIENTS WITH ACUTE MYOCARDIAL INFARCTION WITH REGARD TO CONCOMITANT TYPE 2 DIABETES MELLITUS	46
Papiashvili G., Machitidze G., Linde C., Normand C., Dickstein K. EUROPEAN CARDIAC RESYNCHRONIZATION THERAPY SURVEY II: COMPARISON OF RESULTS IN GEORGIA WITH OTHER COUNTRIES	50
Gasanov Iu., Rudyk Y. METOPROLOL SUCCINATE: GENETIC ASPECTS OF INDIVIDUAL SENSITIVITY AND EFFICACY IN PATIENTS WITH OBESITY AND CHRONIC HEART FAILURE	55
Турсынбекова А.Е., Карибаев К.Р., Токмурзиева Г.Ж., Кульжанов М.К., Тененбаум А., Утеулиев Е.С., Садыков Б.Н. МОДИФИКАЦИЯ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОГО РИСКА ПРИ СОЧЕТАНИИ МЕТАБОЛИЧЕСКОГО СИНДРОМА И ВЕГЕТАТИВНОЙ ДИСФУНКЦИИ	61
Yakimenko O., Maznichenko I. EVALUATION OF TREATMENT EFFICACY IN PATIENTS WITH NON-ALCOHOLIC-STEATONEPATITIS AND HETEROZYGOTIC FAMILIAL HYPERCHOLESTEROLEMIA	67
Babalyan V., Valilshchikov M., Pavlov S., Koshevaya E., Fedota O. STUDY OF BONE TISSUE REPARATION AFTER A FEMUR FRACTURE DEPENDING ON THE CORRECTION OF ARTERIAL HYPERTENSION IN MODEL OBJECT RATTUS NORVEGICUS (RAT GRAY)....	72

Krytskyy T., Pasyechko N. CORRECTION OF ANDROGEN DEFICIENCY IN MEN WITH HYPOTHYROIDISM.....	77
Kutsevliak L., Dashchuk A., Dashchuk A. CLINICAL AND IMMUNOLOGICAL INDICES IN HIV-INFECTED PATIENTS WITH VIRAL SKIN DISEASES	83
Gunko B., Viltaniuk O., Stepaniuk A. THE PROBLEM OF CO-DEPENDENCE AMONG HIV-INFECTED DRUG-ADDICTED FAMILY MEMBERS	87
Южно А.А., Глобенко Г.И., Фомина Т.Г., Денисова А.В., Рудой Е.Н. ПРОБЛЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ ПРАВ ПСИХИЧЕСКИ БОЛЬНЫХ ЛИЦ В УГОЛОВНОМ ПРОИЗВОДСТВЕ УКРАИНЫ.....	90
Belyaev S., Belyaeva I., Nazarenko L., Gorbach T., Fedota A. TOBACCO SMOKING AMONG TEENAGE GIRLS AS A MEDICAL PROBLEM IN MODERN UKRAINE	96
Azmaiparashvili E., Bebiashvili I., Karumidze N., Tsomaia K., Kordzaia D. DUCTULAR REACTION AT THE EARLY AND LATE STAGES OF BILIARY OBSTRUCTION: IS THE MECHANISM THE SAME?	100
Герасимюк И.Е., Вацик М.А., Герасимюк М.И. ОСОБЕННОСТИ СТРУКТУРНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ В ЛЕГКИХ КРЫС ПРИ ПРИМЕНЕНИИ РАЗЛИЧНЫХ МЕТОДОВ РЕГИДРАТАЦИИ ПОСЛЕ ОБЩЕГО ОБЕЗВОЖИВАНИЯ	106
Мирзевасов М.А., Смирнов А.С., Смирнов С.Н. КЛЕТОЧНЫЙ СОСТАВ ЭПИТЕЛИЯ ВОРСИН СЛИЗИСТОЙ ОБОЛОЧКИ ДВЕНАДЦАТИПЕРСТНОЙ КИШКИ КРЫС В УСЛОВИЯХ ДЕЙСТВИЯ ЭПИХЛОРИДИНА И МЕДИКАМЕНТОЗНЫХ ПРЕПАРАТОВ.....	111
Tsagareli N., Tsiklauri N., Tsagareli M., Kvachadze I. NALOXONE AND STOP BLOCK NSAIDS-INDUCED ANTINOCICEPTION IN ANTERIOR CINGULATE CORTEX OF RATS	116
Pylypchuk T., Delibashvili D., Usynskiy R., Kozak K., Maruschak M., Krynytska I., Tskhvediani N. THE SPECIFIC FEATURES OF CELL DEATH OF CIRCULATING NEUTROPHILS IN A SETTING OF EXPERIMENTALLY INDUCED CRUSH SYNDROME	122
Garazdiuk M., Vanchuliak O., Garazdiuk O., Rak M., Grynychuk V. THE COMPARATIVE ANALYSIS OF DIFFERENT TECHNIQUES OF LASER POLARIMETRY FOR DETERMINATION OF TIME OF DEATH IN THE STUDY OF POLYCRYSTALLINE FILMS OF CEREBROSPINAL FLUID.....	126
Khetsuriani R., Topuria D., Pruidze N., Gognadze T., Durglishvili N., Amiranashvili I. AGE SPECIFIC CORRELATION PECULIARITIES OF THE DIAMETER AND DEFORMATION OF A HEALTHY HUMAN ERYTHROCYTE MEMBRANE	132
Янкова В.Г., Удянская И.Л., Слонская Т.К., Плахотная О.Н., Гогохия Т.Р. СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ КАЧЕСТВА РАСПЫЛЕНИЯ ДОЗИРОВАННЫХ НАЗАЛЬНЫХ СПРЕЕВ ОКСИМЕТАЗОЛИНА	136
Chikvaidze N., Kintraia N., Muzashvili T., Gachechiladze M., Burkadze G. PHENOTYPIC CHARACTERISTICS OF CHORIONIC VILLI DURING GESTATIONAL TROPHOBLASTIC DISEASES	140
Petrashyk Y., Terenda N., Satsurska H., Panchyshyn N., Lytvynova O., Lishtaba L., Slobodian N., Ndihihgdah K. AVAILABILITY AND UTILIZATION OF HEALTHCARE RESOURCES IN UKRAINE AND SOME OTHER COUNTRIES	145

კვლევაში ჩართული იყო ეთნიკურად ქართველი ინდივიდები, რომლებიც დეტალური ოფთალმოლოგიური კვლევის შედეგად, განაწილდნენ 2 ჯგუფად: ექსფოლიაციური სინდრომით პაციენტები ($n=132$) და ჯანმრთელი ინდივიდები (საკონტროლო ჯგუფი, $n=196$). ინფორმირებული თანხმობის ხელმოწერის შემდეგ, ხდებოდა 5 მლ პერიფერიული სისხლის აღება, საიდანაც გამოიყოფოდა გენეტიკური მასალა. Illumina OmniExpress მიკროჩიპების საშუალებით ხდებოდა სრული გენომის შესწავლა.

აღმოჩენილია LOXL1 გენის 4 ვარიანტი: rs2165241, rs3825942 (G153A), rs4886776 (R141L) და rs8042039 (G153D). rs2165241 პოლიმორფიზმის A ალელი და rs3825942-ის G ალელი აღმოჩნდნენ ყველაზე მაღა-

ლი რისკის მატარებელი ქართულ პოპულაციაში ($p=0.0001$; OR= 5.8; 95% CI: 1.9986-16.9372 და $p=0.002$; OR=4.6; 95% CI: 1.7531-12.3146, შესაბამისად). ორივე ალელი გამოვლინდა ავადმყოფთა 96%-ში და ჯანმრთელი პირების 80%-ში. rs4886776 და rs8042039 არ იყო ასოცირებული დაავადების განვითარებასთან.

ქართულ პოპულაციაში აღმოჩენილია LOXL1 გენის ორი მაღალი რისკის მქონე პოლიმორფიზმი. ვინაიდან ეს ვარიანტები ასევე საკმაოდ გავრცელებულია ჯანმრთელ პოპულაციაშიც, სავარაუდოა, რომ ექსფოლიაციური სინდრომის განვითარებას ბევრად რთული გენეტიკური მექანიზმები უდევს საფუძვლად. აქედან გამომდინარე, მიზანშეწონილია სამომავლოდ უფრო ღრმა კვლევების ჩატარება.

EXPERIMENTAL JUSTIFICATION OF A METHOD-OF-CHOICE TO PROTECT THE RECEPTOR APPARATUS OF THE TEETH, SUPPORTING A NON-REMOVABLE DESIGN DENTURE

Yanishen I., Diudina I., Krychka N., *Diieva T., Kuznetsov R.

Kharkov National Medical University; *Odessa State institution "Institute of dentistry NAMS, Ukraine

In the modern practice of orthopedic dentistry, one of the most commonly used non-removable prosthesis designs are one-piece-cast bridge-like denture with facing by ceramics or plastic. The use of these prosthesis designs requires the grinding of a significant amount of hard tissues of supporting teeth (enamel and dentin) [1,3,6,9]. But such an operation intervention can cause irreversible changes in the pulp of the supporting teeth, which as a result leads to its inflammation and death. In order to prevent such complications, most dental orthopedists prefer to carry out preliminary prepare of supporting teeth by means of extract of pulp (even intact teeth). However, most authors consider it unreasonable to carry out such measures, in connection with the removal together with the neurovascular bundle of a large part of receptors that are sensitive to masticatory loads and that as a result leads to the occurrence of traumatic occlusion, direct traumatic nodes, periodontal tissue diseases, disorder integrity of the tooth stump and, in the issue, to the operation of tooth extraction [2,4,5,7,8].

In connection with the foregoing, it becomes clear that the restoration of the functional activity of the tooth pulp after the operation of hard tissue preparation is important for the prevention of inflammatory processes in the pulp of the teeth that are used for the support of one-piece-cast non-removable prosthetic denture and, in this connection, to increase the period of their use.

Hereby, the preservation and restoration of the receptor apparatus of teeth which used like support under non-removable denture was the task of our investigations.

Material and methods. To decide this problem, we conducted an experiment on laboratory animals (white WAG rats weighing 220-230 grams), in the number of 15 individuals, who were prepared with hard dental tissues under anesthesia protection. After that, the teeth were covered with a domestic light-curing adhesive [10,11] with the addition of the antihomotoxic drug

"Traumeel" from Hell [12]. After that, in 5 individuals who had teeth processed with the above method, the teeth were removed 1 week after the coating, in the other 5 - after 2 weeks and the last 5 individuals - after 1 month. Then they were subject to decalcification according to a conventional method, microscopic media were made which were studied under an electron microscope.

Results and their discussion. Results of the study showed that morphofunctional destruction of dentin, decalcification, loosening, and cavity formation were observed 1 week after the coating. The mucous membrane of the gums had mild edema. The edges of the processed teeth have smooth contours. A microscopic examination of the processed teeth reveals a narrow, transparent homogeneous region, in the intercellular substance of which dentinal tubules are not detected (Fig. 1, 2, 3). Under this zone there is a demarcation section - a narrow basophilic line at the border with dentinal tubules. Dentin, adjacent to this area and at a distance from the pulp, retains a characteristic structure - the dentinal tubules are clearly visible, between them is an intercellular substance uniform in color. The diameter of the tubules on the sections is uneven - they narrow towards the dentinoenamel boundary.

After 2 weeks, no significant changes occurred (Fig. 4). The preservation of the demarcation line, a basophilic line separating the dentin from the dentine tubules from the amorphous region, is microscopically noted. At the cut of the tooth, the structure of the dentinal tubules in the main tooth area without disturbances, however, small areas are found in which the tubules have a wide diameter. Intercellular substance of dentin without pathological disturbances. The predentinal area of the tooth is moderately enlarged, without pathological changes. In the tooth pulp, the layer of odontoblasts is wide, the cells are mostly prismatic. The latter are detected in high density at the base of the odontoblast layer.

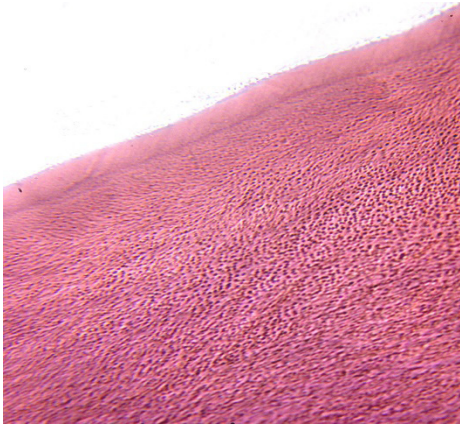

Fig. 1. 7 days after preparation and processing of a complex of domestic light-curing adhesive and anti-homo-toxic drug "Traumeel". Areas of the processing tissues (on the right) with fuzzy structure of tubules of the processing tissues are determined. Hematoxylin and eosin. OK.10, pro. 40

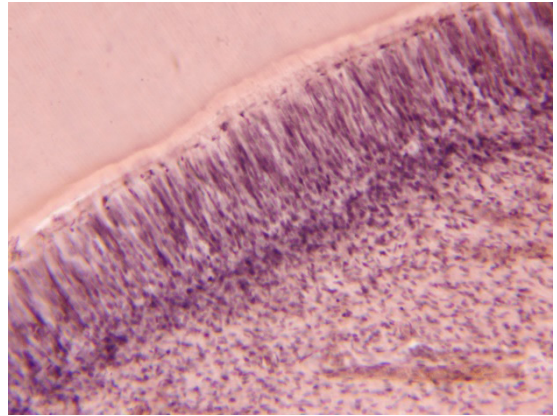

Fig. 4 14 days after preparation and coating with a complex of domestic light-cured adhesive and an anti-homo-toxic drug "Traumel". Odontoblast of an elongated shape, located in the peripheral part of the pulp, is observed. Hematoxylin and eosin. OK. 10, about. 40

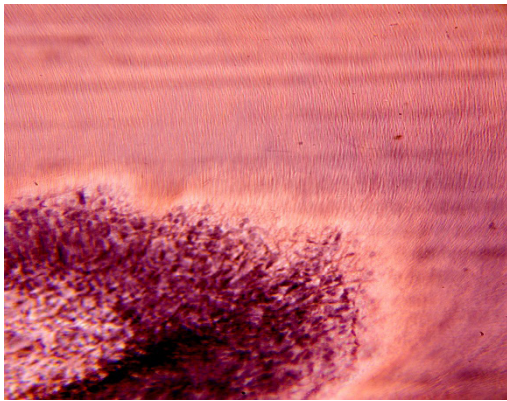

Fig.2. 7 days after preparation and coating with a complex of domestic light-cured adhesive and anti-homo-toxic drug "Traumeel". Observed dentin, predentin and odontoblasts, located at the upper edge of the pulp. Hematoxylin and eosin. OK. 10, about. 20

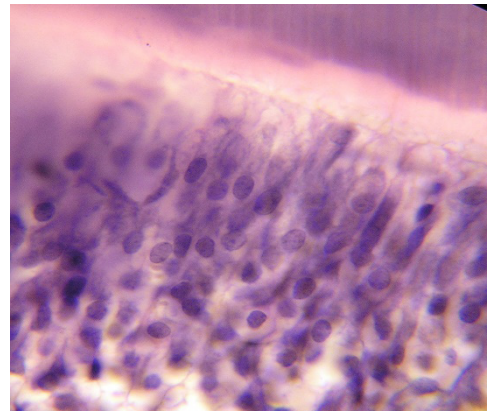

Fig. 5. 30 days after preparation and coating with a complex of domestic light-cured adhesive and an anti-homo-toxic drug "Traumel". A layer of odontoblasts with clear rounded nuclei is observed in the region adjacent to the predentin. Hematoxylin and eosin. OK. 10, about. 100

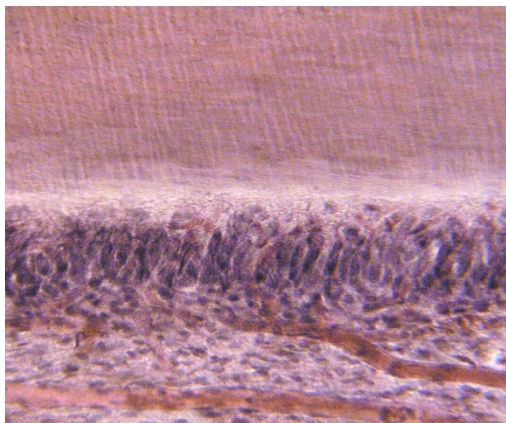

Fig. 3. 7 days after preparation and coating with a complex of domestic light-cured adhesive and anti-homo-toxic drug "Traumeel". Odontoblasts are prismatic in the peripheral part of the pulp. Blood vessels with wide lumens. Hematoxylin and eosin. OK. 10, about. 40. Obviously, in accordance with the microscopic structure, the organization of the dentin of the tooth and pulp does not differ from the tissues of intact teeth in the case of the processing area

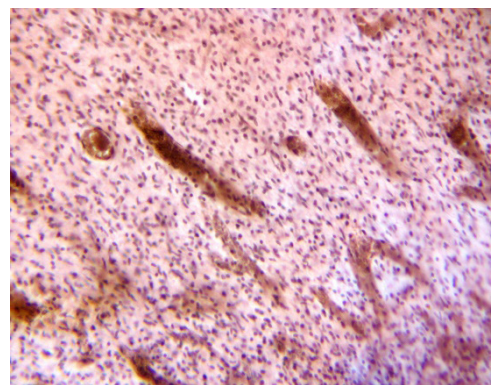

Fig. 6 days after preparation and coating with a complex of domestic light-cured adhesive and an anti-homo-toxic drug "Traumel". Single small caliber pulp blood vessels are observed. Cells of loose connective tissue of various diferons. Hematoxylin and eosin. OK. 10, about. 20

A definite positive result was detected in 1 month (Fig. 5, 6). Macroscopically the edges of the prepared tooth are even. A microscopic examination reveals a narrow area of sclerosis

in which dentin tubules are not defined. Dentin tubes adjacent to this region have uneven lumens and fuzzy contours. On the other of the area, their lumens are uniform, tubes are arranged in parallel rows. Odontoblasts form a continuous layer, in the superficial section of which reveal single cells with pycnotytic nuclei. On the other of the stratum there are odontoblasts of the prismatic and elongated shape with a wide rim of the cytoplasm and rounded hypochromic nuclei.

During 30 days of observations after preparation and coating with the complex of domestic light-cured adhesive and anti-homo-toxic drug "Traumel" there was a complete regeneration of odontoblast processes with side branching and with the maximum expressed, relatively control observations, of protein accumulation in the cytoplasm

Conclusions. Thereby, studies on the influence of preparation on the structural organization of the tooth and subsequent processing with an adhesive material in combination with an anti-homo-toxic preparation have shown that the use of these drugs helps to reduce the manifestation of the inflammatory process in the pulp. Compared with the previous series, it has been found that the inflammation process in the early stages of observation is mild in nature and fades out to 14 days after the preparation of teeth. Changes in the dentine, which take place at an early observation time (7 days), do not progress to the later stages of the study (up to 30 days). Changes in the odontoblast layer are adaptive-compensatory in nature, which does not lead to disturbances of the predentin and aggravation of destructive disorders in the dentine.

The data obtained prove the possibility of restoring the receptor apparatus of intact teeth after the preparation of hard tissues.

REFERENCES

1. Influence of water and air complication on tooth pulp enzymes under the influence of temperature-pain factor of odontoparativanii / Yu.A. Petrovich, V. Bolshakov, N.F. Trusova [and others] // Problems of neurostomatology and dentistry. - 1998 - №3. - P.16-18.
2. The effect of depulptive on the state of hard tooth tissues / N.Ya.Lagutina and others // Dentistry. - 1990. - №2. - P.13-16.
3. Hemodynamics in the pulp of the supporting teeth after their preparation for the manufacture of metal-ceramic prostheses / Abakarov S.I, Chertykovtsev V.N, Abakarov M.G, [and others] // Stomatology. - 1994. - №3. - p. 55-57.
4. Ramus M.O. Features of preparation of supporting teeth under metal-ceramic prostheses / M.O.Ramus // Ukrainian Medical Almanac. - 2000. - t.3. - No. 5 - p.207-210.
5. Zabuga J, Bida A. Results of orthopedic treatment of patients with defects of hard tissues of vital teeth / Zabuga J, Bida A. // Ukrainian dental Almanac. - 2016. - № 2. - p.40-42.
6. Bida A. Excessive attrition of hard tissues of teeth and its treatment, Monograph / Bida A. - Chernivtsi: Bukrek, 2015. - 72 p.
7. Yanishen I.V., Diudina I.L. Pathogenetic mechanisms of development of changes in the receptor apparatus of the teeth in during the preparation of hard tissues teeth and the effect of extract of pulp on their resistance to mechanical stress. Literature review / Yanishen I.V., Diudina I.L. // Bulletin of problems of biology and medicine. - 2016. - t.1(126). - p. 62-66.
8. Golic V.P., Diudina I.L. The effect of the preparation of hard tissues in the tooth pulp in during treatment with non-removable design denture / Golic V.P., Diudina I.L. // Bulletin of problems of biology and medicine. - 2013. - t.1(104). - p. 11-15.
9. Brannstrom M. Etiology of dentin hypersensitivity / M.Brannstrom. // Proc Finn Dent Soc.,1992.- 88 Suppl 1 - p. 7-13.
10. Clinico-pathological studies of the response and the Protocol Procedures of the pulp tissues after Jacket Grown Preparation Under Waterspray Coolants on Human Pormannt teeth Dul /A.Ito, T.Osada, V.Makamura, V.Asai //Tokyo Dent. Coll. -2012. - Vol.21, N 1. - p. 1-20.
11. Nawareg M.M, Zidan A.Z, Zhou J [and others] Adhesive sealing of dentin surfaces in vitro: A review. /Nawareg M.M, Zidan A.Z, Zhou J [and others] // AmJ.Dent. - 2015. - Dec. - 28(6). - p. 321-332.
12. Trubka I.A. Use of drugs "Traumel-S" with Echinacea composition in the complex treatment of periodontitis // Trubka I.A., Chitrova S.A //Collection of scientific works of employees of NMAPE by named Shupyc. - Kiev. - 2007. - p.16.

SUMMARY

EXPERIMENTAL JUSTIFICATION OF A METHOD-OF-CHOICE TO PROTECT THE RECEPTOR APPARATUS OF THE TEETH, SUPPORTING A NON-REMOVABLE DESIGN DENTURE

Yanishen I., Diudina I., Krychka N., *Diieva T., Kuznetsov R.

Kharkov National Medical University; *Odessa State institution
"Institute of dentistry NAMS, Ukraine

In the article presents the results of experimental research on laboratory animals, the influence of the domestic light-cured adhesive complex and the anti-homo-toxic drug "Traumel" (Hell) on the receptor apparatus of the teeth, used for supporting the non-removable one-piece-cast design denture which facing with ceramics or plastics, after the operation of grinding of the hard tissues.

In the course of the research, it was established that the use of this complex allows to obtain a complete regeneration of odontoblast processes damaged as a result of the operation of the grinding and thereby to prevent the occurrence of possible complications of this manipulation. In addition, the use of the above complex allows you to keep the teeth used for supporting the non-removable one-piece-cast design denture, vital and thus prevent possible fractures of the crowns of natural teeth, and thus extend the terms of use of these structures. The results of the study were confirmed by histological studies, which confirmed the positive effect of this complex. Studies were conducted after 1 week, 2 weeks and one month later. A clear positive result was detected in 1 month when there was a complete regeneration of odontoblast processes with side branches and with maximally expressed, relatively control observations, of accumulation of protein in the cytoplasm.

Thereby, the obtained results provided the basis for the development of a method for the protection of intact teeth used for supporting non-removable design denture, thus preventing the development of complications and prolonging the use of these types of orthopedic denture.

Keywords: odontoblasts, receptors, non-removable design denture, anti-homo-toxic drug, light-cured adhesive, prophylaxis of complications.

РЕЗЮМЕ

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ ОБОСНОВАНИЕ ВЫБОРА МЕТОДИКИ ЗАЩИТЫ РЕЦЕПТОРНОГО АППАРАТА ЗУБОВ, ЯВЛЯЮЩИХСЯ ОПОРОЙ НЕСЪЕМНЫХ КОНСТРУКЦИЙ ПРОТЕЗОВ

Янишен И.В., Дюдина И.Л., Кричка Н.В., *Диева Т.В., Кузнецов Р.В.

Харьковский национальный медицинский университет;
*Одесское государственное учреждение «Институт стоматологии НАМН», Украина

В статье представлены результаты экспериментальных исследований влияния комплекса, включающего в себя отсеченный светоотверждаемый адгезив и антигомотоксический препарат «Траумель», на рецепторный аппарат зубов, используемых под опору несъемных цельнолитых конструкций протезов, облицованных керамикой или пластмассой, после операции препарирования твердых тканей. В ходе исследования установлено, что использование этого комплекса позволяет получить полную регенерацию отростков одонтобластов, поврежденных в результате операции препарирования и, тем самым, предотвратить возникновение возможных осложнений этой манипуляции. Применение вышеуказанного комплекса позволяет сохранить зубы, используемые под опору несъемных протезов, живыми, таким образом предотвратить возможные переломы коронок естественных зубов и увеличить сроки пользования протезами. Результаты исследования подтверждены гистологическими исследованиями, которые выявили положительный эффект применяемого комплекса. Исследования проводились спустя 1 неделю, 2 недели и один месяц после проведения препарирования. Четкий положительный результат обнаружен спустя 1 месяц, когда наблюдалась полная регенерация отростков одонтобластов с боковыми ответвлениями и, с максимально выраженным, относительно контрольной группы, накоплением белка в цитоплазме.

Таким образом, полученные результаты послужили основой для разработки метода защиты неповрежденных зубов, используемых под опору несъемных конструкций протезов, предупреждая развитие осложнений и увеличивая сроки использования исследуемых ортопедических протезов.

რეზიუმე

პროთეზების მოუხსნელი კონსტრუქციების საყრდენი კბილების რეცეპტორული აპარატის დაცვის მეთოდის შესრულების ექსპერიმენტული დასაბუთება

ი. იანიშენი, ი. დიუდინა, ნ. კრიჩკა, *ტ. დიევა, რ. კუზნეცოვი

ხარკოვის ეროვნული სამედიცინო უნივერსიტეტი;
*ოდესის “სტომატოლოგიის ინსტიტუტი”, უკრაინა

სტატიაში მოცემულია სამამულო წარმოების სინათლით გამყარებადი ადჰეზივის და ანტიჰოტოტოქსიკური პრეპარატ “ტრაუმელის” შემცველი კომპლექსის ზემოქმედების ექსპერიმენტული კვლევის შედეგები მაგარი ქსოვილების პრეპარირების შემდეგ ლაბორატორიულ ცხოველების იმ კბილების რეცეპტორულ აპარატზე, რომელიც გამოიყენება საყრდენად მოუხსნელი პროთეზების ერთიანი კონსტრუქციებისათვის, დამუშავებულია კერძოთ ან პლასტმასით.

კვლევის შედეგად დადგენილია, რომ ამ კომპლექსის გამოყენება იძლევა პრეპარირების შედეგად დაზიანებული ოდონტობლასტების წანაზარდების სრული რეგენერაციის მიღწევის საშუალებას, რაც განაპირობებს ამ მანიპულაციის შესაძლო გართულებების თავიდან აცილებას. ზემოხსენებული კომპლექსი იძლევა მოუხსნელი პროთეზების საყრდენად გამოყენებული კბილების ცოცხლად შენარჩუნების საშუალებას; ასევე, შესაძლებელია ბუნებრივი კბილების სიღების მოტეხილობის თავიდან აცილება და პროთეზის გამოყენების ვადების გახანგრძლივება. კვლევის შედეგები დადასტურებულია ჰისტოლოგიურად. გამოკვლევა ჩატარდა პრეპარირებიდან ერთი კვირის, ორი კვირის და ერთი თვის შემდეგ. მკაფიო დადებითი შედეგი აღინიშნა ერთი თვის შემდეგ, როდესაც სახეზე იყო ოდონტობლასტების წანაზარდების სრული რეგენერაცია გვერდითი განშტოებებთან ერთად, ასევე, საკონტროლო ჯგუფთან შედარებით, ცილის მაქსიმალურად გამოხატული დაგროვება ციტოპლაზმაში.

მიღებული შედეგები საფუძვლად დაედო მოუხსნელი პროთეზების საყრდენად გამოყენებული დაუზიანებელი კბილების დაცვის მეთოდის შემუშავებას, რითაც შესაძლებელია გართულებების განვითარების თავიდან აცილება და საკვლევი ორთოპედიული პროთეზების გამოყენების ვადების გაზრდა.